

BIJLAGE I (zie rechtsoverweging 7)*De vragen voor verweerder*

1. *Worden niet-begeleide minderjarigen, die ouder zijn dan vijftien jaar, uitgezet in andere gevallen dan wanneer het onderzoek als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Terugkeerrichtlijn heeft plaatsgehad?*
2. *Indien het staande praktijk is dat niet-begeleide minderjarigen ouder dan vijftien jaar en ten behoeve waarvan geen onderzoek als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Terugkeerrichtlijn heeft plaatsgehad niet worden uitgezet, is deze praktijk dan neergelegd in regelgeving of beleid? Zo nee, wat is de juridische grondslag van deze handelswijze?*
3. *Hoe verhoudt deze mogelijke onder vraag 2 bedoelde handelswijze zich tot de plicht een doeltreffend verwijderingsbeleid te ontwikkelen zoals is beoogd in de Terugkeerrichtlijn?*
4. *Wordt aan de hierboven bedoelde niet-begeleide minderjarigen een terugkeerbesluit opgelegd en daarmee vastgesteld dat zij niet langer rechtmatig verblijf in Nederland hebben?*
5. *Wordt, indien aan de onder 2 bedoelde niet-begeleide minderjarigen een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd, waarmee tevens aan hen een vertrekplicht wordt opgelegd, ook een verblijfsdocument verstrekt dat hun (gedoog)status vermeld tot dat zij de achttienjarige leeftijd hebben bereikt?*
6. *Vindt er alvorens aan de hierboven bedoelde niet-begeleide minderjarigen een terugkeerbesluit wordt opgelegd een onderzoek analoog aan het onderzoek als bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Terugkeerrichtlijn plaats? Zo niet, hoe verhoudt zich deze handelswijze van verweerder met hetgeen is opgenomen onder overweging (2), overweging (22) eerste zin en artikel 5 onder a van de Terugkeerrichtlijn?*
7. *Wordt op enig moment aan de onder 2 bedoelde niet-begeleide minderjarigen kenbaar gemaakt dat zij niet hoeven te voldoen aan de bij de niet-inwilliging van het bestreden besluit opgelegde terugkeerplicht? Indien de beantwoording bevestigend luidt, geschiedt deze mededeling middels schorsing van het terugkeerbesluit? Hoe legt verweerder het bepaalde in artikel 6, vierde lid, van de Terugkeerrichtlijn uit?*
8. *Hoe geeft verweerder invulling aan het bepaalde in artikel 10, eerste lid, van de Terugkeerrichtlijn?*
9. *Kan verweerder zijn handelswijze omschrijven bij het inschakelen van de Dienst Terugkeer en Vertrek indien beantwoording van vraag 2 luidt dat sprake is van een zodanige staande praktijk? Wat zijn de beweegredenen om reeds vertrekgesprekken door de Dienst Terugkeer en Vertrek te laten plaatsvinden indien niet tot verwijdering wordt overgegaan voordat de niet-begeleide minderjarige de leeftijd van achttien jaar zal bereiken? Hoe weegt verweerder in deze handelswijze het belang van het kind? Leidt dit, indien dit staande praktijk zou blijken te zijn, in voorkomende gevallen tot zelfstandig vertrek van niet-begeleide minderjarigen voordat de leeftijd van achttien jaar is bereikt?*
10. *Heeft verweerder aanvullende opmerkingen over de terugkeerplicht die aan eiser is opgelegd?*

De vragen voor eiser

1. *Is aan eiser met of na uitreiking van het besluit van 22 maart 2018 in samenhang met het besluit van 18 juni 2018 kenbaar gemaakt dat hij niet wordt gehouden aan zijn terugkeerplicht totdat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt?*
2. *Is aan eiser met of na uitreiking van het besluit van 22 maart 2018 in samenhang met het besluit van 18 juni 2018 kenbaar gemaakt dat verweerder totdat eiser de leeftijd van achttien jaar bereikt niet zal worden uitgezet naar zijn land van herkomst?*
3. *Heeft eiser – ondanks de (gedoog)status tot aan het bereiken van zijn achttiende levensjaar – problemen ondervonden met de autoriteiten in Nederland als gevolg van het jegens hem uitgevaardigde terugkeerbesluit met vertrekplicht en het niet langer hebben van rechtmatig verblijf?*

4. *Is aan eiser met of na uitreiking van het besluit van 22 maart 2018 in samenhang met het besluit van 18 juni 2018 kenbaar gemaakt dat hij zal worden uitgezet zodra hij de leeftijd van achttien jaar bereikt?*
5. *Hoe vaak en vanaf welke datum heeft eiser gesprekken gevoerd met de Dienst Terugkeer en Vertrek? Heeft het initiatief hiervoor bij eiser of bij verweerder gelegen?*
6. *Heeft eiser de gesprekken met de Dienst Terugkeer en Vertrek ervaren als een steun bij het voorbereiden van zijn vertrek naar zijn land van herkomst of heeft eiser deze gesprekken ervaren als belastend? Zijn deze gesprekken van invloed op het verloop en de voortgang van de medische behandeling die eiser thans ondergaat voor psychische problemen? Kan eiser zijn antwoord op deze vragen onderbouwen met medische stukken?*
7. *Heeft eiser aanvullende opmerkingen over het opleggen van een terugkeerplicht aan hem?*

Verweerder heeft op 18 april 2019 de vragen als volgt beantwoord:

Vraag 1.

Niet-begeleide minderjarigen worden niet uitgezet zonder dat de staatssecretaris zich ervan heeft vergewist dat er sprake is van adequate opvang zoals voorgeschreven in artikel 10, tweede lid, van de Tri. Vgl. paragraaf A3/6.1 Vc: Bij terugkeer van de amv (rechtbank: alleenstaande minderjarige vreemdeling) naar het land van herkomst of een ander land waar de amv heen kan gaan moet de toegang tot adequate opvang geregeld zijn [...].

Vraag 2.

Na afwijzing van een asielerzoek dient de minderjarige vreemdeling te vertrekken. Zie ook de brieven van de toenmalige bewindspersonen aan de Tweede Kamer van 22 juni 2012 (TK 2011-2012, 27062 nr. 75) en van 17 mei 2013 (TK 2012-2013, 27062 nr. 88). Voorwaarde is wel dat er adequate opvang is. Deze kan, zoals genoemd wordt in de eerste brief, bestaan uit hereniging met de ouders, andere familieleden of lokale opvang, zoals opvanghuizen. Ook wordt genoemd dat succesvolle terugkeer voor een belangrijk deel afhankelijk is van de medewerking van de amv, van zijn omgeving, van ambassades en van de opvang in het land van herkomst. Het vergt tijd, zo wordt in de brief geconstateerd, deze medewerking en adequate opvang te realiseren. Anders dan de vraag suggereert vindt er tijdens en na de asielerprocedure wel onderzoek naar opvang plaats. Dat begint al bij de vragen die de minderjarige asielerzoekster tijdens het gehoor of gehoren in de asielerprocedure worden voorgelegd over diens verwanten en diens verblijfplaatsen. Dat onderzoek wordt gecontinueerd na de afwijzing van de asielaanvraag, bijvoorbeeld tijdens de gesprekken die met de regievoerder van de DT&V (rechtbank: Dienst Terugkeer en Vertrek) plaatsvinden. In de situatie dat er een terugkeerplichting is, en er is vastgesteld dat er adequate opvang is en de betrokken vreemdeling in het bezit is van reisdocumenten, dan vindt vrijwillige dan wel gedwongen terugkeer plaats.

Vraag 3:

In het antwoord op de tweede vraag is al genoemd dat de handelwijze van de staatssecretaris er juist wel op is gericht om de minderjarige vreemdeling terug te laten keren. Voor terugkeer moet wel vastgesteld zijn dat adequate opvang aanwezig is. De terugkerende vreemdeling moet voorts in het bezit van reisdocumenten zijn.

Vraag 4:

Na afwijzing van de asielaanvraag dient de minderjarige vreemdeling te vertrekken. De minderjarige vreemdeling wordt een terugkeerbesluit opgelegd. Ook deze vreemdeling is een terugkeerbesluit opgelegd. Overigens had dat in deze zaak niet hoeven. Dat had niets van doen met de minderjarigheid van de vreemdeling maar met het feit dat hem voorlopig uitstel van vertrek is verleend met toepassing van artikel 64 Vw.

Vraag 5:

Dat is niet het geval. In de Kamerbrief van 22 juni 2012 zijn de beweegredenen om geen verblijfsdocument te verstrekken uitgebreid uiteengezet. Verweerder wijst op de ondergaande

passage uit de Kamerbrief van 22 juni 2012: "Ongedocumenteerde alleenstaande minderjarige vreemdelingen". Zoals toegezegd heb ik gezien of kan worden voorzien in een identiteitsbewijs voor amv's zonder vergunning. Het is van belang om hier op te merken dat amv's die onrechtmatig in Nederland verblijven tot het bereiken van de meerderjarigheid wel bepaalde rechten hebben. Zo hebben zij recht op opvang, scholing en medische zorg. Het ontbreken van een identiteitsdocument staat hieraan niet in de weg. Scholen kunnen een amv bijvoorbeeld niet weigeren voor een opleiding omdat hij zich niet kan identificeren. Voor andere situaties, bijvoorbeeld bij inschrijving bij een sportclub, is er geen wettelijke identificatieplicht. Het staat maatschappelijke organisaties vrij om hierin een eigen afweging te maken. Wanneer zich toch problemen voordoen, is er primair een rol weggelegd voor de voogd. Verder is het beleid erop gericht een aantal van de gestelde problemen te voorkomen. Zo zal aan amv's (1) geen inreisverbod worden opgelegd en is het beleid inzake vreemdelingenbewaring erop gericht de in bewaringstelling van amv's te beperken. Mede naar aanleiding van de consultatie van bij de praktijk van het amv-beleid betrokken organisaties heb ik voorts besloten in te zetten op het voorkomen van situaties waarin deze categorie van vreemdelingen in dit soort problemen terecht kan komen, door de politie hierop nader te instrueren. De Vreemdelingenwet biedt geen grondslag voor het verstrekken van een identiteitsbewijs aan onrechtmatig verblijvende vreemdelingen. Het is onwenselijk een wettelijke grondslag te creëren om aan onrechtmatig verblijvende vreemdelingen een 'bewijs van onrechtmatig verblijf' te verstrekken, en dit aan te wijzen als wettig identiteitsbewijs. Allereerst geeft een door de Nederlandse overheid verstrekt document aan deze specifieke groep amv's een tegenstrijdig signaal. Daarnaast zal het de prikkel tot vertrek naar verwachting doen afnemen en dat staat haaks op wat er met de herijking van het amv-beleid wordt beoogd. Van deze amv's wordt juist verlangd dat zij, om terugkeer te bewerkstelligen, de gang naar de diplomatieke vertegenwoordiging van het land van herkomst maken om daar een identiteitsbewijs aan te vragen. Daarom zal ik niet overgaan tot het verstrekken van een identiteitsbewijs aan deze jongeren.

Uit de Kamerbrief van 29 mei 2013 haalt verweerder het volgende aan: "In de brief aan uw Kamer d.d. 22 juni 2012 is door mijn voorganger aangegeven dat zoveel mogelijk zal worden ingezet op het voorkomen van problemen voor amv's als gevolg van het feit dat zij vaak geen identiteitsbewijs hebben. Daarbij heb ik ook aangegeven dat het verstrekken van een identiteitsbewijs aan onrechtmatig verblijvende vreemdelingen geen optie is. In dit verband wijs ik erop dat amv's die niet in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning, zich overigens altijd tot de diplomatieke vertegenwoordiging van hun land van herkomst kunnen richten om identiteitsdocumenten te verkrijgen. Mij is gebleken dat een nadere instructie aan de vreemdelingenpolitie (VP) (zoals toegezegd door mijn voorganger) met betrekking tot de problemen die mogelijk ontstaan als amv's zich niet kunnen identificeren, niet nodig is. In Nederland heeft iedereen vanaf 14 jaar een identificatieplicht. Bij het niet voldoen aan deze verplichting gelden standaard procedures waarvan het niet mogelijk is om vanaf te wijken indien het een vreemdeling betreft. Daarnaast komen amv's vaak pas in aanraking met de politie in het kader van de openbare orde. Als dit het geval is dienen zij overgebracht te worden naar het politiebureau ter identificatie. De VP houdt nu reeds, als het gaat om de identificatieplicht van amv's, altijd rekening met de specifieke omstandigheden van deze groep. Dat zal in de toekomst niet anders zijn, hetgeen een nadere instructie overbodig maakt."

Vraag 6:

Allereerst merkt verweerder op dat uit de Terugkeerrichtlijn niet volgt dat er eerst dan ruimte is om aan een niet-begeleide minderjarige een terugkeerbesluit op te leggen als er adequate opvang is geregeld. Verweerder wil wijzen op de uitspraak van de ABRvS² van 6 juni 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW7803, in het bijzonder r.o. 2.3 e.v. De ABRvS acht het standpunt van de toenmalige bewindspersoon dat de vraag of de minderjarige daadwerkelijk kan worden teruggestuurd, niet dient te worden beoordeeld bij het besluit tot weigering van de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd, maar eerst aan de orde komt op het moment dat de vreemdeling wordt uitgezet, niet onjuist. In algemene zin is het juist in het belang van het kind dat duidelijkheid wordt gecreëerd over het verblijfsperspectief, en snelle terugkeer naar het land van herkomst zo veel mogelijk wordt bevorderd. Zie de Kamerbrief van 22 juni 2012, blz.2.

² De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Vraag 7:

Gewijzigde omstandigheden - zoals de verlening van een verblijfsvergunning of de toepassing van artikel 64 Vw - kunnen maken dat de terugkeerplicht vervalt of wordt geschorst. Zolang die zich niet voordoen zal op de niet-begeleide minderjarige onverminderd een terugkeerplicht rusten. Het bepaalde in artikel 6, vierde lid, Tri maakt dat niet anders.

Vraag 8:

Hier is invulling aan gegeven door Nidos aan te wijzen als rechtspersoon die belast is met de voogdij over niet-begeleide minderjaren. Vgl. de transponeringstabel bij de Memorie van Toelichting behorend bij de wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter implementatie van de richtlijn nr. 2008/115/EG, TK 2009-2010, 32420 nr. 3.

Vraag 9:

De vraag van uw rechtbank lijkt te zijn ingegeven door een onjuiste premisse. In alle gevallen van afgewezen minderjarige niet begeleide asielzoekers wordt er ingezet op terugkeer, waarbij adequate opvang een vereiste is. Dat het niet in alle gevallen lukt om terugkeer te realiseren, laat dat onveranderd. De redenen dat het niet in alle gevallen lukt om terugkeer te realiseren, kunnen variëren. De redenen lopen uiteen van onwil van de vreemdeling om zijn ware nationaliteit en identiteit bloot te geven of de verblijfplaats van zijn ouders te delen met de staatssecretaris tot aan het ontbreken van (vervangende) reisdocumenten.

Vraag 10:

In het antwoord op vraag 4. is reeds genoemd dat omwille van de toepassing van artikel 64 Vw, in afwachting van de resultaten van BMA-onderzoek, voor de uitvaardiging van het terugkeerbesluit geen plaats was. Vgl. de uitspraak van de ABRvS van 30 juni 2017 ECLI:NL:RVS:2017:1733. Verweerder trekt bij dezen dat terugkeerbesluit in. Inmiddels is in de artikel 64- procedure in primo beslist dat de vreemdeling niet in aanmerking komt voor de ambtshalve verlening van artikel 64 Vw. De vreemdeling heeft daar bezwaar tegen gemaakt. Dat bezwaar staat nog open. Als in bezwaar de afwijzing wordt gehandhaafd, ligt voor de hand dat het betrokken besluit ook een terugkeerbesluit zal omvatten. Verweerder wil nog opmerken dat in een artikel 64 procedure onverminderd van de vreemdeling wordt verlangd dat deze zijn identiteit en nationaliteit staaft met documenten. Het ontbreken van een terugkeerbesluit, staat daar niet aan in de weg. Het ontbreken van een terugkeerbesluit, staat er evenmin aan in de weg dat de DT&V voorbereidende handelingen verricht zodat de vreemdeling na de afronding van zijn artikel 64- procedure, kan vertrekken. Uiteraard staat het ontbreken van een terugkeerbesluit wel aan inbewaringstelling in de weg³.

Eiser heeft op 30 april 2019 de vragen als volgt beantwoord:

- 1. Volgens eiser is dit bij de uitreiking van de beslissing niet benoemd.*
- 2. Nee, dit is door verweerder niet benoemd.*
- 3. Ja, toen eiser door de politie Assen werd aangehouden en om een identificatie werd gevraagd, kon hij niet aanstonds aantonen dat hij recht had in Nederland te verblijven. Sindsdien draagt eiser een brief van Nidos in zijn portemonnee om problemen met de politie te voorkomen. Om dezelfde reden was het zeer lastig om **TQ** in de gemeente Aa en Hunze ingeschreven te krijgen. Dergelijke ervaringen zijn niet bevorderlijk is voor de persoonlijke ontwikkeling van **TQ**. Het maakt hem onzeker en leidt tot een gevoel dat hij hier niet mag zijn.*
- 4. De oplegging van het terugkeerbesluit stagneert de persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing van eiser, waardoor hij zich niet goed kan voorbereiden op zijn toekomst, waar die dan ook mag zijn. Een praktisch voorbeeld daarvan is dat eiser zich momenteel op school aan het voorbereiden is op zijn*

³ Verweerder merkt hierbij op dat in de tekst het woord *in beginsel* ontbreekt, aangezien artikel 6.5, lid 2, onder f, in combinatie met lid 4, Vb het opleggen van een IRV aan AMV's wel mogelijk maakt.

eindexamen dat voor volgend jaar staat gepland, maar het is tot op heden onduidelijk of hij in staat zal zijn om dit examen af te ronden.

5. Zie antwoord op vraag 1) en 2)

6. Er zijn inmiddels 5 gesprekken gevoerd met eiser over terugkeer. Het initiatief van deze gesprekken ligt bij DT&V in opdracht van de IND. Het eerste gesprek is geweest op 19-06-2018, daarna op 28-08-2018, 16-10-2018, 04-12-2018 en 05-02-2019.

7. Eiser ervaart deze gesprekken als zeer belastend, en ervaart hierdoor diverse klachten, zoals slecht slapen, paniekaanvallen, somberheid, en verhoogde depressieve klachten zowel in de weken voorafgaand en ook daarna. Hij ervaart deze gesprekken dan ook niet als een steun, maar als een last. Een kopie van een verklaring van zijn behandelaar, waaruit dit blijkt, zal separaat worden overgelegd in het digitale dossier. De behandelaar schrijft hierover:

De gesprekken met de Dienst Terugkeer en Vertrek hebben geleid tot een toename van de psychiatrische klachten in de vorm van een toename van slaapproblemen en een stijging van het angstniveau samenhangend met het psychiatrisch beeld. Op 19-11-2018 is gestart met openleggende traumabehandeling bij patiënt middels Narrative Exposure Therapie. Wegens bovenstaande toename aan traumagerelateerde klachten en de toegenomen lijdensdruk is deze behandeling op 24-02-2019 voortijdig onderbroken om dat het risico op decompensatie te groot werd.

8. Eiser geeft aan dat het voor hem onmogelijk is om terug te keren naar een land dat hij niet kent, waar hij geen enkele familie of ander netwerk heeft, waar hij de taal niet spreekt en de cultuur niet kent. Eiser is immers vanaf zijn baby tijd opgegroeid in Sierra Leone. Tevens is er de angst dat hij weer in handen van mensen die het verkeerd met hem voor hebben komt. Tenslotte is nog van belang dat de behandelaar aangeeft dat zij op het risico op suicide bij terugkeer als ernstig inschat, mede gelet op het feit dat hij dan gescheiden wordt van zijn pleegfamilie, die hij als zijn eerste echte familie beschouwt, en zijn leven voor hem zonder zijn familie geen waarde heeft.

BIJLAGE II (zie rechtsoverweging 9)**Juridisch kader - Recht van de Unie****Verdrag betreffende de Europese Unie**

Artikel 4

(...)

3. Krachtens het beginsel van loyale samenwerking respecteren de Unie en de lidstaten elkaar en steunen zij elkaar bij de vervulling van de taken die uit de Verdragen voortvloeien. De lidstaten treffen alle algemene en bijzondere maatregelen die geschikt zijn om de nakoming van de uit de Verdragen of uit de handelingen van de instellingen van de Unie voortvloeiende verplichtingen te verzekeren.

De lidstaten vergemakkelijken de vervulling van de taak van de Unie en onthouden zich van alle maatregelen die de verwezenlijking van de doelstellingen van de Unie in gevaar kunnen brengen.

Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie

Artikel 4

Het verbod van foltering en van onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.

Niemand mag worden onderworpen aan foltering en aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.

Artikel 21

Non-discriminatie

1. Iedere discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid, is verboden.

2. (...)

Artikel 24

De rechten van het kind

1. (...)

2. Bij alle handelingen in verband met kinderen, ongeacht of deze worden verricht door overheidsinstanties of particuliere instellingen, vormen de belangen van het kind een essentiële overweging.

3. (...)

Artikel 47

Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht

Eenieder wiens door het recht van de Unie gewaarborgde rechten en vrijheden zijn geschonden, heeft recht op een doeltreffende voorziening in rechte, met inachtneming van de in dit artikel gestelde voorwaarden.

(...)

RICHTLIJN 2011/95/EU VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (de Kwalificatierichtlijn).

Artikel 15 - Ernstige schade

Ernstige schade bestaat uit:

a) (...)

b) foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing van een verzoeker in zijn land van herkomst; of

c) (...)

RICHTLIJN 2008/115/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 16 december 2008 over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven. (de Terugkeerrichtlijn)

(12) Er dient een regeling te worden getroffen voor onderdanen van derde landen die illegaal verblijven maar nog niet kunnen worden uitgezet. (...) Teneinde ervoor te zorgen dat de betrokkenen bij administratieve controles of inspecties een bewijs van hun specifieke situatie kunnen leveren, dienen zij een schriftelijke bevestiging te krijgen van hun situatie. (...).

(21) De lidstaten dienen deze richtlijn toe te passen zonder onderscheid te maken naar met name geslacht, ras, godsdienst, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid.

(22) Overeenkomstig het Verdrag van 1989 van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind dienen de lidstaten bij de uitvoering van deze richtlijn het belang van het kind voorop te stellen. Overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden dienen de lidstaten bij de uitvoering van deze richtlijn de eerbiediging van het gezinsleven voorop te stellen.

(24) In deze richtlijn worden de grondrechten en de beginselen in acht genomen die met name in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie worden erkend.

Artikel 3

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

(...)

2. „illegaal verblijf”: de aanwezigheid op het grondgebied van een lidstaat, van een onderdaan van een derde land die niet of niet langer voldoet aan de voorwaarden voor toegang die zijn vastgesteld in artikel 5 van de Schengengrenscodex, of aan andere voorwaarden voor toegang tot, verblijf of vestiging in die lidstaat;

4. „terugkeerbesluit”: de administratieve of rechterlijke beslissing of handeling waarbij wordt vastgesteld dat het verblijf van een onderdaan van een derde land illegaal is of dit illegaal wordt verklaard en een terugkeerverplichting wordt opgelegd of vastgesteld;

9. „kwetsbare personen”: minderjarigen, niet-begeleide minderjarigen, personen met een handicap, bejaarden, zwangere vrouwen, alleenstaande ouders met minderjarige kinderen en personen die gefolterd of verkracht zijn of andere ernstige vormen van psychisch, fysiek of seksueel geweld hebben ondergaan.

Artikel 5

Non-refoulement, belang van het kind, familie- en gezinsleven en gezondheidstoestand
Bij de tenuitvoerlegging van deze richtlijn houden de lidstaten rekening met:

a) het belang van het kind;

(...)

Artikel 6

Terugkeerbesluit

1. Onverminderd de in de leden 2 tot en met 5 vermelde uitzonderingen, vaardigen de lidstaten een terugkeerbesluit uit tegen de onderdaan van een derde land die illegaal op hun grondgebied verblijft.

(...)

4. De lidstaten kunnen te allen tijde in schrijnende gevallen, om humanitaire of om andere redenen beslissen een onderdaan van een derde land die illegaal op hun grondgebied verblijft een zelfstandige verblijfsvergunning of een andere vorm van toestemming tot verblijf te geven. In dat geval wordt geen terugkeerbesluit uitgevaardigd. Indien al een terugkeerbesluit is uitgevaardigd, wordt het ingetrokken of opgeschort voor de duur van de geldigheid van de verblijfsvergunning of andere vorm van toestemming tot legaal verblijf.

(...)

Artikel 8

Verwijdering

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om het terugkeerbesluit uit te voeren indien er geen termijn voor vrijwillig vertrek overeenkomstig artikel 7, lid 4, is toegekend of indien de betrokkene niet binnen de volgens artikel 7 toegestane termijn voor vrijwillig vertrek aan de terugkeerverplichting heeft voldaan.

(...)

Artikel 10

Terugkeer en verwijdering van niet-begeleide minderjarigen

1. Voordat een terugkeerbesluit tegen een niet-begeleide minderjarige wordt uitgevaardigd, wordt met gepaste aandacht voor het belang van het kind hulp geboden, door bevoegde instanties anders dan de autoriteiten die de terugkeer uitvoeren.

2. Voordat de autoriteiten van een lidstaat een niet-begeleide minderjarige van hun grondgebied verwijderen, overtuigen zij zich ervan dat die minderjarige wordt teruggestuurd naar een familielid, een aangewezen voogd of naar adequate opvangfaciliteiten in het land van terugkeer.

Artikel 12

Vorm

1. Het terugkeerbesluit en, in voorkomend geval, het besluit betreffende het inreisverbod en het besluit inzake verwijdering worden schriftelijk uitgevaardigd en vermelden de feitelijke en de rechtsgronden, alsook informatie over de rechtsmiddelen die openstaan.

(...)

Artikel 13**Rechtsmiddelen**

1. Aan de betrokken onderdaan van een derde land wordt een doeltreffend rechtsmiddel van beroep of bezwaar toegekend, dat hij bij een bevoegde rechterlijke of administratieve autoriteit of bij een onpartijdig samengestelde bevoegde instantie waarvan de onafhankelijkheid is gewaarborgd, kan aanwenden tegen de in artikel 12, lid 1, bedoelde besluiten in het kader van terugkeer.
(...).

Nederlands Juridisch kader recht en beleid**Vreemdelingenwet 2000 (Vw)****Artikel 8**

De vreemdeling heeft in Nederland uitsluitend rechtmatig verblijf:

(...)

j. indien tegen de uitzetting beletselen bestaan als bedoeld in artikel 64;

(...)

Artikel 14

1 Onze Minister is bevoegd:

(...)

e. ambtshalve een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd te verlenen dan wel de geldigheidsduur ervan te verlengen.

(...)

Artikel 63

1 De vreemdeling die geen rechtmatig verblijf heeft en die niet binnen de bij deze wet gestelde termijn Nederland uit eigen beweging heeft verlaten, kan worden uitgezet.

(...)

Artikel 64

Uitzetting blijft achterwege zolang het gelet op de gezondheidstoestand van de vreemdeling of die van een van zijn gezinsleden niet verantwoord is om te reizen

Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb)**Artikel 3.48**

1 De verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd kan onder een beperking verband houdend met tijdelijke humanitaire gronden worden verleend aan de vreemdeling die:

(...)

2 De verblijfsvergunning kan voorts worden verleend aan:

a. vreemdelingen die buiten hun schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken, en

(...)

Artikel 6.1b

1 Ingeval de vreemdeling (...) onmiddellijk moet vertrekken of niet is vertrokken binnen de voor hem geldende vertrektermijn, kan de uitzetting worden uitgesteld. Bij het uitstel wordt in ieder geval rekening gehouden met de fysieke of mentale gesteldheid van de vreemdeling

en technische redenen, zoals het ontbreken van vervoermiddelen of het mislukken van de uitzetting wegens onvoldoende identificatie.

Artikel 6.1e

1 Bij afwijzing van de eerste aanvraag tot het verlenen van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd wordt ambtshalve beoordeeld of er reden is voor toepassing van artikel 64 van de Wet, tenzij op grond van artikel 3.6a, eerste lid, of 3.6ba, eerste lid, alsnog ambtshalve een verblijfsvergunning is verstrekt.

Beleid - Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc)

A3. Vertrek en uitzetting

1. Inleiding

In hoofdstuk 3 zijn beleidsregels opgenomen over onder meer het vertrek en de uitzetting van de vreemdeling. (...)

De beleidsregels zijn een aanvulling op of een uitwerking van de volgende artikelen:

- artikel 61 tot en met artikel 66a Vw;
- artikel 6.1 tot en met artikel 6.5 Vv;
- artikel 3.1 Vb;
- artikel 6.1a tot en met 6.4 Vb.

A3/6.1 Uitgeprocedeerde Amv's

Uitgeprocedeerde Amv's die aan alle volgende voorwaarden voldoen komen in aanmerking voor opvangvoorzieningen in Nederland zolang de Amv minderjarig is en totdat het vertrek van de Amv uit Nederland geëffectueerd wordt:

- er is geen twijfel over de opgegeven leeftijd;
- de vreemdeling voldoet niet aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd op grond van het beleid inzake Amv's (zie hoofdstuk B8/6 Vc). Bij terugkeer van de amv naar het land van herkomst of een ander land waar de amv heen kan gaan moet de toegang tot adequate opvang geregeld zijn (zie voor adequate opvang paragraaf B8/6.1 Vc). Als in het landgebonden asielbeleid is vastgelegd dat de autoriteiten van het land van herkomst of een ander land waar de Amv heen kan gaan, zorg dragen voor de opvang van Amv's, dan rust er geen taak op de Nederlandse overheid in het voorzien van opvang van de Amv in het betreffende land. De voogd van de Amv moet op de hoogte worden gesteld door de DT&V van het besluit dat de Amv wordt uitgezet en de wijze waarop de uitzetting plaatsvindt.

B8. Humanitair tijdelijk

1. Inleiding

In dit hoofdstuk zijn beleidsregels opgenomen voor vreemdelingen die in Nederland willen verblijven op tijdelijke humanitaire gronden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende verblijfsdoelen:

(...)

- amv's die buiten hun schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken;

(...)

B8/6. Amv die buiten zijn schuld niet uit Nederland kan vertrekken

6.1. Beleidsregels

Op grond van artikel 3.48 Vb verleent de IND een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd op grond van het specifieke buitenschuldbeleid aan een amv als de vreemdeling voldoet aan alle volgende voorwaarden:

- de vreemdeling is alleenstaand;
 - de vreemdeling is (nog) minderjarig;
 - de vreemdeling is ten tijde van de eerste verblijfsaanvraag jonger dan vijftien jaar;
 - voor de vreemdeling is in het land van herkomst of een ander land waar hij redelijkerwijs naartoe kan gaan geen adequate opvang of het vertrek kan buiten de schuld van de vreemdeling niet plaatsvinden en hij heeft zich actief ingezet om zijn vertrek te realiseren.
- (...)

Ad 5. Adequate opvang

De IND verstaat onder adequate opvang in het land van herkomst: iedere opvang (ongeacht de vorm) waarvan de omstandigheden vergelijkbaar zijn met de omstandigheden waaronder opvang wordt geboden aan leeftijdsgenoten die zich in een gelijkwaardige positie als de vreemdeling bevinden.

De IND neemt het bestaan van adequate opvang in ieder geval aan als sprake is van één van de volgende omstandigheden:

- a. in het betreffende land is een familielid tot in de vierde graad aanwezig;
- b. in het betreffende land is de echtgeno(o)t(e) aanwezig met wie de vreemdeling niet-erkend traditioneel is gehuwd;
- c. uit feiten en omstandigheden komt naar voren dat een ander familielid dan in a. en b. gesteld of een meerderjarige, niet zijnde een familielid, adequate opvang kan bieden;
- d. opvang in een (particuliere) opvanginstelling is voorhanden en de IND beschouwt deze opvang naar lokale omstandigheden als aanvaardbaar;
- e. uit het landgebonden asielbeleid volgt dat de autoriteiten zorgdragen voor de opvang;
- f. op grond van algemene informatie blijkt dat de algemene opvangvoorzieningen beschikbaar en toereikend zijn.

6.2. Vertrek kan buiten de schuld van de amv niet worden gerealiseerd binnen de maximale termijn van drie jaar na laatste verblijfsaanvraag.

6.2.1. Vertrek kan buiten de schuld van de minderjarige vreemdeling niet worden gerealiseerd binnen drie jaar na laatste verblijfsaanvraag (ambtshalve verlening zonder nader onderzoek)

De verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd kan ambtshalve zonder nader onderzoek worden verleend, als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de vreemdeling is ten tijde van de eerste verblijfsaanvraag jonger dan vijftien jaar;
- de vreemdeling heeft geloofwaardige verklaringen afgelegd over zijn identiteit, nationaliteit, ouders en andere familieleden;
- uit de verklaringen van de vreemdeling komt naar voren dat er geen familieleden of andere personen zijn die adequate opvang kunnen bieden, naar wie de vreemdeling kan terugkeren;
- de vreemdeling heeft tijdens de procedure een onderzoek naar opvangmogelijkheden in het land van herkomst of een ander land niet gefrustreerd;
- bekend is dat in het algemeen geen adequate opvang beschikbaar is en aangenomen wordt dat deze niet binnen afzienbare tijd beschikbaar komt, in het land van herkomst of in een ander land waar de vreemdeling redelijkerwijs naar toe kan. In een dergelijke situatie wordt aangenomen dat het de DT&V niet zal lukken om binnen de termijn van drie jaar een vorm van adequate opvang te vinden.

6.2.2. Vertrek kan buiten de schuld van de amv niet worden gerealiseerd binnen drie jaar na laatste verblijfsaanvraag (verlening na nader onderzoek)

De verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd kan drie jaar na indiening van de verblijfsaanvraag worden verleend, als is voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De vreemdeling is ten tijde van de eerste verblijfsaanvraag jonger dan vijftien jaar;

-
- de vreemdeling heeft geloofwaardige verklaringen afgelegd over zijn identiteit, nationaliteit, ouders en andere familieleden;
 - de vreemdeling heeft zich actief ingezet om zijn eigen terugkeer te realiseren. Zo heeft hij zich actief ingezet om zijn eigen identiteit en nationaliteit aan te tonen, een (vervangend) reisdocument te verkrijgen (indien nodig) en contact te leggen met familie of andere personen of organisaties in het land van herkomst naar wie hij zou kunnen terugkeren;
 - in nader onderzoek is vastgesteld dat er geen sprake is van adequate opvang;
 - er is op het moment van beoordeling geen zicht op feitelijk vertrek naar het land van herkomst.

6.3. Verlening en intrekking van de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd op grond van het buitenschuldbeleid voor amv's

De IND verleent de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd op grond van het buitenschuldbeleid voor amv's, ambtshalve of op aanvraag.

(...)